

for a living planet®

ГОРИ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА СТОЙНОСТ

На теория
и практика

Гори с висока консервационна стойност: На теория и практика

Тази брошура ще е интересна за онези, които търсят решения за ползване на горите не само от икономическа гледна точка, а също така и от гледна точка критични социални и екологични стойности и услуги, които гората предлага на хората и природата. Читателите ще могат да научат повече за концепцията на **Горите с висока консервационна стойност (ГВКС)** и как тя се прилага по света. Те също така ще узнаят как е била прилагана концепцията в различни условия и сред широк кръг заинтересовани групи, в това число:

Лица изготвящи правителствената политика работещи в сферата на опазване на околната среда, горско стопанисване и сертификация;

Горски стопани и собственици имащи интерес в отговорното горско стопанисване и сертификация;

Инвеститори и донори работещи в посока намаляване на социалния и екологичен риск, подкрепяйки проекти в горския сектор; и

Организации работещи в областта на опазване на околната среда и устойчиво развитие.

Брошурата включва и кратко представяне на това как концепцията за ГВКС и нейното прилагане могат да се развиват в бъдеще.

През последните пет години концепцията за ГВКС бе възприета от много заинтересовани лица по целия свят и бе прилагана в различни условия. Този силен интерес е придружен от полезни нововъведения, а също така и много предизвикателства свързани със запазване съгласуваността при прилагане на концепцията и яснота относно нейното възприемане. Също така това направи трудно да се следят всички новости и провеждани експерименти.

Целта на тази брошура е да се изясни концепцията, да се покажат нейните принципи и ограничения, да се илюстрира приложението ѝ по света и да се направят прогнози за бъдещите ѝ приложения. Читателите могат да получат повече информация относно ГВКС от www.hcvnetwork.org (виж стр. 22).

СЪДЪРЖАНИЕ

- 3 Введение
- 5 Какво представляват ГВКС?
- 6 Защо да използвате концепцията за ГВКС?
- 9 Приложения на концепцията за ГВКС
- 10 Примери от различни държави
- 12 Канада
- 13 Индонезия
- 15 Русия
- 17 България и Румъния
- 19 Китай
- 21 Други страни
- 22 Мрежата от ВКС ресурси
- 23 Бъдещето на концепцията за ГВКС
- 25 Често задавани въпроси

Какво прави една гора, гора с висока консервационна стойност?

ГВКС са гори от изключително и критично значение благодарение на техните високи екологични, социално-икономически, биогеографски или ландшафтни стойности. Поради това ГВКС може да са например склонови гори в Европейските Алпи защитаващи населените места, свещени места за коренните жители в Северна Америка, обитания на орангутани в Югоизточна Азия или големи горски ландшафти в Сибир.

Гори с висока консервационна стойност

Въведение

Ежегодно от лицето на Земята се заличават 13 милиона хектара от световните горски ресурси. Тази загуба оказва пагубен ефект върху биоразнообразието – според FAO обезлесяването в тропиците допринася за изчезването на 100 биологични вида на ден. Местните общности също плащат цената на обезлесяването, около 1,6 милиона души по света са зависими от горите като основен източник на храна, вода, гориво и лекарства. Влиянието е дори още по-голямо, обезлесяването причинява до 25% от вредните емисии, причиняващи парниковия ефект, което допринася за глобалното затопляне.

Срещу обезлесяването стои един сложен и конфликтен свят. Повечето от страните, богати на гори, са сред най-бедните държави и техните правителства са изправени пред конкуриращи се приоритети като намаляване на бедността, опазване на околната среда и икономически растеж. Горите могат да подпомогнат всичките три приоритета, но не без компромис. Опазването на горите е от съществено значение, но също е значимо и използването на гората за добив на дървесина, тъй като това осигурява необходимите работни места и приход за милионите бедни хора по света. Опазването и добива трябва да вървят ръка за ръка, а има и доказателства, че това наистина е реално постижимо. Дърводобивните компании стават все по-заинтересовани от устойчивото управление и се нуждаят от напътствия как да го приложат на практика.

Концепцията за Гори с висока консервационна стойност (ГВКС) бе формирана имайки се предвид следното – да предостави структура за определяне на горски територии със специални характеристики, които ги правят ценни за биоразнообразието и/или коренните жители. Целта от прилагането на тази структура е да се изградят и осъществят подходящи възможности за управление в тези райони с цел тяхното опазване или подобряване на ключови екологични и социално-икономически стойности.

Концепцията за ВКС бе представена за първи път от Съвета за стопанисване на горите (FSC) през 1999г. като едно от изискванията към дърводобивните предприятия кандидатстващи за придобиване на горски сертификат. Според Принцип 9 на FSC, **„Дейностите по стопанисване на горите с висока консервационна стойност поддържат или увеличават характеристиките, които ги определят като такива. Решенията, отнасящи се до гори с висока консервационна стойност, винаги се обсъждат в контекста на един превантивен подход.“**

WWF и ГВКС

WWF активно подкрепя развитието на концепцията за ГВКС и нейното прилагане в горската сертификация, за да я направи приложима и в други сфери като ландшафтно планиране, отговорно потребление и инвестиране. WWF помогна за изготвянето на глобално ръководство за прилагане концепцията на ГВКС както и на национални и адаптирани варианти на ръководството в много държави. WWF подпомага много правителства, компании, общности и други заинтересовани лица във връзка с приложението на концепцията за ГВКС в тяхното горско управление, планиране на земеползването и консервационна дейност.

Четири основни факта свързани с концепцията за ГВКС

Тя има **научна основа** – предоставяйки систематична структура за определяне на гори с висока консервационна стойност, базирайки се на най-добрата достъпна екологична и социална информация. Въпреки това крайното решение за това дали наличните високи консервационни стойности са с критична концентрация, за да бъдат определени като ВКС винаги ще е субективно.

Основава се на заинтересованите лица – концепцията за ГВКС е създадена за участие на широк кръг заинтересовани лица при определянето и оценката, с цел да се възползва от по-голям опит и експертни мнения и да гарантира, че множество интереси участват при вземане на решение.

Приложима е за **всички видове гори** – умерени, северни или тропични, естествени или плантации, недокосвани или фрагментирани, тъй като целта на ГВКС се основава единствено на присъствието на високи консервационни стойности.

Приложима е в **различни мащаби** – ГВКС може да е малка част от по-голяма гора или цяло горско стопанство. Също така ГВКС оценките могат да се извършват в малки (ниво – обект) или големи (ландшафт, национално ниво) мащаби.

Какво представляват ГВКС?

Предпазен принцип

Ключов елемент в концепцията за ГВКС е прилагането на предпазния принцип в горското управление. На практика това означава, че ако е възможно съществуване на някаква стойност, управлението трябва да предположи, че тя съществува и ако някоя дейност може да доведе до унищожаване на тази стойност то управлението трябва да предположи, че тя ще стори това. Приемането на този принцип гарантира, че високите консервационни стойности се поддържат или подобряват, особено когато ефекта от дейностите или състоянието на стойностите не са добре познати.

Добив в ГВКС – табу?

Имаше обсъждания за това дали ГВКС трябва да се обявят за „недостъпни“ зони за добив или да са зони с контролирана сеч. Концепцията бе официално създадена заедно с подхода за устойчиво горско управление (напр. FSC сертификация) и никога не е съществувала идея за спиране на всички форми на добив. По-скоро тя бе създадена като средство, което да помогне на горските стопани да създадат консервационно базирани планове за управление. Целта е всички решения на управлението да се базират върху опазване или подобряване на установените високи консервационни стойности и да се използва предпазния принцип когато има колебания. В някои случаи това може да означава официално опазване на ГВКС, при други може да означава отлагане на добива, а при трети може да са подходящи методите на устойчив добив. Териториите, в които се извършва умерен добив все още могат да допринесат за опазването като например предоставят коридори за преминаване на диви животни между защитените територии.

Горите с висока консервационна стойност са горски територии, които поддържат или подобряват високите консервационни стойности (ВКС) определени на тяхна територия. Има шест категории ВКС (вижте по-долу), обхващащи както екологични така и социални стойности. Пълната ГВКС оценка трябва да включи и шестте стойности. Доказано е, че понякога е подходящо да се извършат последователни оценки, фокусирани например само върху екологични или социални стойности. Въпреки това тези случаи не се приемат като извършена пълна ГВКС оценка.

Шестте типа Високи консервационни стойности

ВКС 1. Горски територии, в които са съсредоточени глобално, регионално или национално значими стойности за биоразнообразието (напр. ендемизъм, застрашени видове, рефугии).

ВКС 2. Значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално или национално значение, в които всички естествено срещани се видове съществуват при естествени условия на разпространение и обилие.

ВКС 3. Горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива.

ВКС 4. Горски територии, които изпълняват важни природни функции в критични ситуации (напр. защита на водосбори, контрол на ерозията).

ВКС 5. Горски територии, с решаващо значение за осигуряване основните нужди на местното население (поминък, препитание, битови нужди, здраве).

ВКС 6. Горски територии, с решаващо значение за съхраняване културни ценности и традиции, религиозна и етническа идентичност.

Защо да прилагате концепцията за ГВКС?

Защо да прилагате концепцията за ГВКС?

Концепцията за ГВКС предлага структура, която е полезна за много различни групи както от обществеността така и от частния сектор включително горски стопани, земевладелци, ландшафтни специалисти, потребители на горски продукти и сертифициатори, инвеститори и донори. Таблицата от дясно показва степента на приложение и ползвателите на концепцията за ГВКС.

Ключови моменти от концепцията за ГВКС

- Излиза от поляризираните геба-ти за „сеч или забранена сеч“ и се насочва към информативните дискусии за това как да се поддържат или подобряват специалните характеристики (стойности) на горите.
- Тя е гъвкава и не е нормативна – не дава предопределени изисквания за това как да стопанисвате ГВКС.
- Тя взема под внимание мнението и нуждите на местните хора.
- Нейното приложение може да оползотвори събраните до момента данни и може да се използва в комбинация с други механизми

ГВКС: В полза за хората и природата

Концепцията за ГВКС е фокусирана върху стойностите и услугите, които горите предлагат на хората и природата. Поради това приложението на концепцията се отнася до социални, икономически и екологични ползвания, като:

Опазване на най-ценните за територията видове, екосистеми и ландшафти;

Защита на хората от наводнения, лавини и почвена ерозия;

Опазване на природни ресурси от значение за местните общности;

Оценка на не дървесни горски продукти и екологични услуги; или

Опазване на най-ценните за територията културни наследства и идентичност.

Важно е да се отбележи обаче, че концепцията за ГВКС има свои собствени ограничения. Сама по себе си тя не може да гарантира опазване на тези ценни гори. В края на краищата решенията за стопанисване на ГВКС зависят от финансовите и/или политически приоритети и въпреки че оценките и консултациите свързани с ГВКС могат да са информативни и полезни, те нямат последна дума. Гъвкавостта на концепцията, една от нейните силни страни, е също и потенциален недостатък тъй като може да я остави отворена за различни интерпретации на целите и резултатите от оценките на ГВКС. Например WWF пропагандира използване на концепцията за ГВКС в „пограничните“ ландшафти, за да насочи решенията на правителството и компанията относно това, кои гори да се опазват и кои да се превърнат в дървесина или земеделски земи. Някои групи може да виждат това приложение на концепцията за ГВКС просто като оправдание за превръщането на естествени гори в земи с друго ползване. Други може да приемат обратната позиция и приемат приложението на концепцията като пречка за развитието на горски райони, за които вече е решено превръщането им в горски култури. Според WWF, концепцията за ГВКС, добре приложена, има неутрален и явен принос за политическия процес, който определя мозайково земеползване на дадено място.

Концепцията за ГВКС може да подпомогне правителствата за вземане на уравновесени решения относно ползване и опазване на горите, събиране на информация като основа за формиране на политика и определяне на ресурси, и приложение на международни конвенции и споразумения като Конвенцията за биоразнообразие (CBD) и Форума за горите на Обединените нации (UNFF).

Приложение на концепцията за ГВКС

Примери за ползване

Горско управление FSC сертификация
Устойчиво горско управление

Ландшафтно планиране Засаждане на горски култури
Планиране на земеползването

Планиране опазването на околната среда Планиране на защитените територии
Целево консервационно планиране

Политически ангажменти Отговорно потребление
Политика за инвестиции и финансиране

Подкрепа за опазване на околната среда Лобиране
Търговски кампании

Примери за ползватели

Горски стопани на частни и обществени земи

Компании за целулоза и хартия, палмово масло, соя и т.н.

Правителства, горски собственици

Правителства, екологични организации

Бизнес и индустрия

Финансови институции и спонсори

НПО и местни общности

Определяне на ГВКС и следващи дейности: идеален вариант

Как се прилага концепцията за ГВКС?

Ръководство за ГВКС

WWF и мебелния гигант IKEA са в партньорство насочено към поощряване на отговорното горско стопанисване. Като част от сътрудничеството си двете страни възлагат изготвяне на ръководство за ГВКС, което да представя практически съвети за изпълнение на концепцията. Ръководството за ГВКС бе изготвено през 2003г. със сътрудничеството на консултантската фирма Proforest и бе преведено на няколко езика в това число руски, китайски, френски и испански език. Адаптирани версии на ръководството бяха подготвени за много държави включително Китай, Индонезия, Виетнам, Лаос, Папуа Нова Гвинея, България, Румъния, Канада, Никарагуа, Боливия, Еквадор и Гана. Ръководството дава препоръки за дефиниране на ВКС и списък с примерни въпроси, които трябва да се разглеждат при определяне присъствието на различните видове ВКС. Той също така дава препоръки относно подходящи изисквания за стопанисване и мониторинг за всеки вид висока консервационна стойност. Общото ръководство за ГВКС и неговите национални версии са механизми за реализиране на концепцията за ГВКС в много държави. Ръководството е достъпно на www.panda.org/forests, а повечето от националните варианти могат да бъдат намерени в HCV Resource Network, www.hcvnetwork.org.

Концепцията за ГВКС е приложена по различни начини в голямо разнообразие от типове гори по света. В някои държави като Канада, Румъния, България и Индонезия концепцията бе представена на национално ниво с формирането на работни групи от заинтересовани лица, които направиха националните интерпретации на общото ГВКС ръководство. Като цяло този първоначален процес помогна да се гарантира последователност в качеството, яснота и участие на заинтересовани лица в понататъшната дейност по определяне на ГВКС в тези държави. Това не означава, че работа по ГВКС може да започне само след като се изготви национално ръководство. Както ще бъде илюстрирано с примерите, работата по ГВКС често започва на местно ниво, чрез отделни консервационни инициативи, при липса на какъвто и да е национален процес. Прилагащите ГВКС трябва да импровизират и често да внедряват ценни нововъведения и да разширяват обхвата на приложенията на ГВКС в нови посоки.

Картинката от ляво показва „перфектната“ ситуация на това как концепцията за ГВКС може да бъде представена на национално ниво и приложена за определяне, стопанисване и мониторинг на ГВКС в страната или региона.

Трябва да е ясно, че илюстрираният тук процес не обхваща всички възможни приложения на концепцията за ГВКС. Други приложения на ГВКС може да включват:

Използване на принципите за ГВКС при ландшафтно планиране и влияние върху политиката на правителството относно планиране на земеползването. Примери: Русия, Индонезия, Турция и Грузия.

Използване на концепцията за ГВКС в политиката за отговорно потребление и отговорно инвестиране в горския сектор. Примери: Япония, Индонезия.

Използване на ГВКС оценки за отчитане на съществуващи мрежи от защитени територии. Примери: Естония, Латвия и Литва.

Включване на концепцията в принципите и критериите за управление на естествените ресурси, за да определят къде е забранена промяната на ГВКС в друг тип земеползване. Пример: производството на соя и палмово масло.

Последното приложение – промяна на горските територии – е фокусирано върху производството на соя и палмово масло. Две международни инициативи на заинтересовани лица, Кръгла маса за устойчиво производство на палмово масло (RSPO) и Кръгла маса за отговорно производство на соя (RTRS) работят, за да създадат стандарти за производство на тези две култури, които да включат концепцията за ГВКС.

World Bank / WWF Alliance за Опазване и устойчиво ползване на горите, формиран през 1998г. активно подкрепя създаването на концепцията за ГВКС и нейните приложения по света. През последните три години той подкрепи например използването на концепцията в Китай, като част от процеса за формиране на национален стандарт за горска сертификация, обучение за подобна дейност в Мозамбик и приоритетни ГВКС дейности в няколко страни от Източна Европа.

ГВКС в действие

КАНАДА

ИНДОНЕЗИЯ

РУСИЯ

БЪЛГАРИЯ

РУМЪНИЯ

КИТАЙ

КОЛУМБИЯ

БОЛИВИЯ

МАЛАЙЗИЯ

Картата показва световното разпространение на естествените и запазени гори

ВИЕТНАМ

ПОРТУГАЛИЯ

ЯПОНИЯ

ГРУЗИЯ

ТУРЦИЯ

ГАНА

ЕСТОНИЯ

ЛИТВА

ЛАТВИЯ

ПАПУА НОВА ГВИНЕЯ

От Канада до Русия и от Гана до Индонезия, концепцията за ГВКС намира различни приложения по целия свят. Горската индустрия като например целулозо-хартиената приспособява концепцията към своята политика за отговорно потребление, докато дърводобивната индустрия я използва като ръководство, в кои горски територии може да се предотврати голата сеч или сечта като цяло. Правителствените агенции също адаптираха концепцията главно за планиране на земеползването и горското стопанисване.

Следващите страници представят някои особености в теренната дейност включващи концепцията за ГВКС в няколко държави. Примерите от тези страни без съмнение дават подробна информация за това как е приложена концепцията за ГВКС. Тук те са подбрани, за да покажат разнообразието от приложенията на ГВКС.

Водещи компании

Основни предизвикателства за ГВКС дейностите в Канада

■ Не е ясно колко ГВКС оценки са извършени при определянето и изпълнението на подходящи препоръки за стопанисване – нпр. докладите за ГВКС не винаги се изпълняват на практика на терен.

■ Специалистите в Канада продължават да се борят с някои аспекти в приложението на ГВКС, като например прага, при който стойността става „висока консервационна стойност“ и какъв дял от разпространението на стойността е „най-критичен и/или изключителен“.

■ Някои от оценките за ГВКС засягат сериозно културните или социални стойности в гората.

Канада притежава най-голямата горска територия сертифицирана по FSC в света, над 20 милиона хектара. Тъй като е част от FSC контекста, концепцията за ГВКС бе бързо разбрана в Канада, поддържана от интереси на високо ниво сред горските компании кандидатстващи за сертификация, от както FSC Принцип 9 изисква ГВКС да бъдат стопанисвани по начини, които гарантира поддържане или разрастване на техните високи консервационни стойности. Поради това тези компании са първите участници упълномощени да определят и оценят ГВКС в Канада. До момента са написани около 20 доклада за ГВКС за горски имоти в Канадските дърводобивни горски зони покриващи над 20 милиона хектара обществени горски територии. Всяка оценка внедрява новости в приложението на концепцията за ГВКС и последните пет години се забелязва стабилно подобрене в анализа на данните, проучванията, очертаването и описанието на указанията за стопанисване на ГВКС.

WWF Канада изигра ключова роля в поддържане на свързаните с ГВКС дейности и си сътрудничи с Nature Conservancy (TNC) и други консервационни партньори за изготвяне на подкрепителен документ за ГВКС, с който се поощрява съгласуваността между различните приложения. FSC Канада също подкрепи съгласуваността като изготви национален стандарт за интерпретиране на Принцип 9 и ръководство за оценка на ГВКС в контекста на Канадските северни гори.

При здравата връзка между FSC сертификацията и приложението на концепцията за ГВКС в Канада, повечето от дейностите по ГВКС в страната бяха централизирани около оценки на стопанисваните гори в горските стопанства, включвайки някои от най-големите дървесни компании в Канада.

Коригиране на пропуски при опазването на околната среда

Тембес Inc. стопанисва над 15 милиона хектара гори в Канада и се ангажира със сертифициране по FSC на всички тези гори под собствено ръководство. До края на 2006г., около 8 милиона хектара бяха сертифицирани, а други 4 милиона хектара очакват сертифициране в близко бъдеще. Тембес работи с WWF Канада от 2001г. за подобряване опазването на горите и укрепване на съществуващата мрежа от защитени територии в техните гори, чрез методи за опазване (нпр. отлагане на сечта) и подобряване методите на стопанисване на горските типове представлявани от защитени територии. Тембес и WWF Канада предприеха съвместна ГВКС оценка през 2002г. в горите Gordon Cosens, североизточно Онтарио. Екип от управители на ресурси и учени в областта на опазване на

околната среда проведеха наземни и въздушни теренни проверки за определяне и картиране на високи консервационни стойности, като местообитания на златка, горски северен елен, северен бял бор и девствени ландшафти. Екипа направи и анализ на пропуските, за да отбележи онези ключови характеристики на горите, които липсват при съществуващите защитени територии. Резултатите от ГВКС оценки и анализа на пропуските бяха обединени и се изготви съгласуван документ с дейности, които да е адекватно допълнение. Като резултат от тази дейност, Тембес получи FSC сертификация за гората Gordon Cosens през 2003г. и успя да представят 60% от горите като защитени територии и да отложат добива в други 140,000 хектара.

В Канада концепцията за ГВКС бе възприета бързо, подкрепяна от големи компании ангажирани с постигане на FSC сертификация.

Оценка на горски стопанства с различна собственост

Alberta-Pacific Forest Industries Inc. (AI-Pac) стопанисва 5,8 милиона хектара северни смесени гори в североизточна Алберта, над половината от които са заети от блата, тресавища и други земи, които не произвеждат гървесина за продажба. През 2003г., компанията възложи, заедно с WWF Канада, ГВКС оценка на цялото стопанисвано от нея горско стопанство (FMA) като основа за получаване на FSC сертификация. Оценката определя ВКС на ландшафтно, хабитатно ниво или на ниво видове, включително огромни незасегнати ландшафти с дъравни гори, местообитания за северните елени живеещи в горите и редки видове като лебеди тръбачи

и уникалните солни съобщества. При огромния разнообразен ландшафт на AI-Pac FMA територия, определянето на високи консервационни стойности и напътствия за стопанисване отчитат необходимостта от опазване или подобряване на тези стойности доказали предизвикателството си за AI-Pac и консервационните групи. Процесът се усложни от заплетената ситуация със собствеността в това горско стопанство, с няколко собственици ползващи ресурсите (включително високо ниво на експлоатация на залежите от газ и нефт). Тези припокриващи се права на собственост означават, че управлението в някои територии (и опазването на

някои стойности) бе контролирано от AI-Pac. В края на процеса, AI-Pac успешно получи FSC сертификация за голяма част от FMA през Септември 2005г., изключвайки 300,000 хектара с active oil sands development. Територията на AI-Pac's FMA е по настоящем най-голямата сертифицирана по FSC горска територия в света.

Спешна нужда от отговорно стопанисване горски култури

Откупуване на ГВКС за орангутани: партньорство между НПО и компани

The Nature Conservancy (TNC) определи 20 000 ха в дърводобивната концесия Gunung Gajah в Източен Калимантан за критично местообитание на орангутана и ГВКС. С цел опазване на този ландшафт TNC създадоха партньорство с Sumalindo, дърводобивна компания, която вече отдели 50 000 ха ГВКС в рамките на своите концесии в Източен Калимантан, за което те получиха FSC сертификат. TNC спонсорира Sumalindo, за да откупят голяма част от Gunung Gajah и се споразумяха да намалят дъговете на Sumalindo, ако компанията отдели 20 000 ха за защитена територия.

Ключови дейности свързани с ГВКС в Индонезия

■ Първият вариант на ръководството за ГВКС бе изготвен от сравнително малка група заинтересовани експерти. От тогава се натрупа много опит в областта на ГВКС и бяха въвлечени още много заинтересовани лица. Предизвикателството сега е да се привлече по-голяма група заинтересовани в процеса за подобряване на ръководството на база натрупания опит.

■ Трябва да бъдат използвани резултатите от ГВКС оценки на ландшафтно и областно ниво, за да се повлияе върху планирането на индонезийското правителство за земеползване и развитие – например да се обявят в държавен вестник пространствено планираните територии на областно и/или регионално ниво.

■ Приложенията на концепцията за ГВКС в индустрията за производство на палмово масло са ограничени в няколко концесии. Вероятно има необходимост от създаване на адаптирано ГВКС ръководство за компаниите произвеждащи палмово масло, за да може концепцията да се прилага по-широко.

Индонезия притежава едни от най-богатите на биоразнообразие тропически гори в света, но също така е и с най-висок ръст на обезлесяване. Експертите са изчислили, че страната е изгубила 50% от тропическите си гори. Концепцията за ГВКС бе възприета в Индонезия като средство за намаляване икономическия натиск в откритите горски територии с нуждата от намаляване ръста на обезлесяване. WWF Индонезия активно съдейства за изпълнение на тази концепция, интегрирайки я в настоящите дейности по опазване и устойчиво стопанисване на горите. НПО положила огромни усилия да повишат информираността и да потърсят стратегически съюзници на концепцията за ГВКС в правителството и компаниите притежаващи горски култури. Най-голямата цел на ГВКС дейността в Индонезия, поддържана и от WWF, е да се предотврати превръщането на горите в друг вид земеползване и загубата на биоразнообразие, което го съпровожда.

Повечето от ГВКС схващанията в Индонезия са извън FSC сертификацията. Няколко от най-големите целулозо-хартиени компании автоматично са отстранени от FSC сертификация, защото са свързани с изсичане на естествени гори след 1994г. – начална година за FSC. Тяхно желание бе да изградят по-положителен корпоративен имидж, освен това изпитаха големия натиск от страна на някои международни потребители на хартия, които са приели концепцията за ГВКС, това мотивира тези компании да използват концепцията за ГВКС. В допълнение концепцията за ГВКС е включена в принципите и критериите на Кръглата маса за устойчиво производство на палмово масло. Производителите на палмово масло в Индонезия създават в момента методология за гарантирано опазване на ГВКС в и около техните горски култури.

ГВКС ръководството за Индонезия бе първата национална версия изготвена през 2003г. То се изучава от правителствените лица, за да могат да включат ГВКС в настоящата правителствена политика и в бъдещи планирания. Ако това интегриране на ГВКС с правителствената политика продължи, то ще спомогне за насочване на правителствените решения, относно земеползването, към нуждите на международните пазари за „ГВКС-свободни“ хартиени продукти и устойчиво произведено палмово масло.

До момента ГВКС дейностите в Индонезия включват значителен брой ГВКС оценки на концесионално ниво от компании произвеждащи целулоза, палмово масло и дървесина, включително десетки от Суматра и няколко от Калимантан. WWF и TNC работят с компании за определяне, стопанисване и мониторинг на ГВКС в техните горски култури и дърводобивни концесии. Предприети бяха няколко оценки на ГВКС на ландшафтно ниво, например:

■ Транс-флу региона на югоизточна Нова Гвинея където ГВКС оценката установи приоритетни консервационни зони, в които ще работи WWF;

■ Провинция Риау, Суматра проведена бе груба ГВКС оценка послужила като база за преговори между WWF и стопаните на земята, това помогна на WWF в кампанията ѝ за опазване на няколко запазени непокътнати гори като горския комплекс Tesso Nilo;

■ Западната провинция на Калимантан, където ГВКС оценката осигури аргументи на WWF и други НПО да опазят останалите горски територии и подкрепят консервационната инициатива „Сърцето на Борнео“.

Една от основните задачи на работата по ГВКС в Индонезия е да помогне за предотвратяването на превръщането на естествените екосистеми в изкуствени и загубата на биоразнообразие

Историята на две целулозо-хартуиени компании

WWF назначи няколко ГВКС оценки в провинция Riau, Суматра и призова целулозо-хартуиените компании APP и APRIL да опазват ГВКС в техните концесии.

В отговор APP се ангажираха с опазване на ГВКС установени в една от техните концесии и през 2005г., изискаха от Smartwood да картира ГВКС в другите горски стопанства в този район. На база на това картиране APP обявиха, че ще опазят определените ГВКС и подписа споразумение с Smartwood да следи колко добре стопанисват своите ГВКС за следващите пет години. Обаче последните доклади от мониторинга показаха, че APP са се провалили в опазването на тези територии от пожари и нелегални сечи, въпреки обещанията си. Този случай подчертава необходимостта от активно стопанисване на ГВКС ако ангажиментите поети от компанията на практика не се спазват.

От своя страна APRIL проведеха собствени ГВКС оценки в няколко от горските си стопанства с помощта на местни и международни експерти. APRIL също така упълномоща Pro-Forest да извършат допълнителни ГВКС оценки. През юли 2005г. компанията обеща, че няма да промени статута на нито една ГВКС установена при приложението на индонезийското ръководство, в която и да е своя нова концесия и няма да се снабдява с дървесина за своите фабрики от ГВКС от където и да е по света. Въпреки това през Април 2006г. проучване откри, че естествена гора в концесия, която е свързана с APRIL е била изсечена, причинявайки щети върху местообитанията на слоновете. Когато разбраха за това от APRIL решиха да спрат сечта в района докато не се събере повече информация за дейностите в местообитанието на слоновете.

Компаниите производители на палмово масло се ангажираха с ГВКС

Две от най-големите компании производители на палмово масло в Индонезия, SMART и Astra Agro Lestari, подписаха спогодба с WWF за извършване на пилотни ГВКС оценки заедно с WWF в някои от техните концесии. И двете компании се споразумяха да изпълняват принципите за опазване и стопанисване залегнали в ГВКС дейността и да приложат натрупания опит в другите им концесии в Индонезия.

Регионален подход в огромна държава

Основни предизвикателства за ГВКС дейност в Русия

■ Първоначално концепцията за ГВКС бе трудна за възприемане от някои заинтересовани лица по-точно представители на правителството и бяха нужни големи усилия, за да може те да възприемат значението на концепцията.

■ Успешното опазване на ГВКС зависи от наличието на добри данни – нещо което липсва в много райони.

■ Следвайки успешното приемане на оценките за ГВКС сега е необходима още повече работа за създаване на методология за стопанисване на определените ГВКС.

Русия е дом на една пета от световните гори, включително голямо разнообразие от екосистеми, които притежават огромно биоразнообразие. Тези гори, които осигуряват голяма част от дървесината на Европа и Китай са под натиск от нелегални и неконтролирани сечи, които процъфтяват зад широко разпространена корупция. Горската сертификация отбелязва значителен напредък за последните няколко години, 30 компании вече притежават FSC сертификат, което общо прави около 10 милиона ха гори. Все пак представянето на концепцията за ГВКС в Русия стана преди тази голяма вълна на сертификация, катализирана от съвместната работа на WWF и IKEA по горски проекти и дейности на други групи като Грийнпийс Русия за девствените и стари гори. Дискусиите на заинтересовани лица относно ГВКС се провеждат по-скоро на регионално отколкото на национално ниво. Това е като реакция от факта, че в Русия няма стартирал процес за изготвяне на стандарт, което може да е движещо за подобен национален диалог като ГВКС. Също така вероятно е по-подходящо в подобна огромна и разнообразна държава като Русия диалога за ГВКС да се води на регионално ниво. Региона Архангелск в Северозападна Русия е много активен там има създадена регионална ГВКС работна група, която създава собствена интерпретация на дефинициите за ГВКС, на методологиите и тяхно собствено регионално ръководство. Работната ГВКС група от Архангелск също така е изготвила работен вариант на нов регионален горски закон за отделяне и стопанисване на специални защитени горски земи, който вече е възприет от регионалната администрация. Други два региона са счели за атрактивно да предприемат действие относно ГВКС. Република Коми, също в североизточна Русия, бе един от първите райони в страната където се проведе ГВКС оценка и вероятно е най-напреднал в приложението на концепцията за ГВКС. ГВКС бе внедрена в законодателството от администрацията в Коми, а описания на ГВКС бяха направени за над 5,5 милиона хектара в региона. В Приморския регион, в далечния руски изток, бе извършено ГВКС картиране от няколко национални и международни НПО, което помогна за определяне на ГВКС във всички главни горски типове в района. Една ГВКС дейност на национално ниво бе картирането на руските девствени горски ландшафти, също извършено от няколко национални и международни НПО, което даде на хората изготвящи политиката ясна представа за наличните най-ценни гори в страната.

Дейността свързана с ГВКС в Русия е от огромно значение, в това число въвеждане на нови техники за дърводобив със слабо влияние.

Девствени гори: преобмисляне на тяхното стопанисване

800,000 ха Priluze моделна гора в Република Коми, Русия, бе установена от Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество през 1996г, за да помогне за по-широкото възприемане на опазването на северните гори и устойчивото им развитие. До 2002г. WWF отговаряше за изпълнение на този проект и въвеждане концепцията за ГВКС за определяне на най-подходящи горски практики за управление. Екипът на ГВКС работи със заинтересовани лица от правителствени агенции, горски компании, НПО, местни общности и академична общност за определяне на ГВКС райони (или „девствени гори“-термин използван в Русия, който е равнозначен на ГВКС).

Екипът създаде друга категория – „ГВКС масиви“, за да определи големи пространства ГВКС (над 800 ха), които трябва да бъдат официално опазвани. Един подобен масив бе определен на север от моделната гора в концесия на дърводобивната компания Luzeles. В отговор на това определяне концесионерите показаха истинско лидерство като оставиха концесията и се преместиха в нова концесия на друго място. Тогава бяха установени нови ГВКС според размера им, а в по-големите бяха наложени изборни режими за сеч (противно на традиционните голи сечи). Обаче голи сечи бяха проведени в по-малките, по-фрагментирани или деградирани ГВКС. Този необичаен подход с голи сечи в някои ГВКС е в отговор на огромните ГВКС площи в Коми. При

други обстоятелства възобновяването на тези фрагментирани ГВКС би било най-подходящата стратегия. Дейността свързана с ГВКС тук е от огромно значение, тя дава резултат в преизчисление на годишно позволеното количество за сеч, преместване на концесиите и въвеждане на нови техники за дърводобив със слабо влияние на голяма част от територията. Това също така поставя основите за FSC сертификация на моделната гора през 2003г. и сертификацията на други две горски територии в Коми през 2006г. Работата продължава под ръководството на Silver Taiga Foundation.

Подкрепа за първите сертифицирани държавни и частни гори

България и Румъния притежават едни от най-богатите на биоразнообразие гори в света, дом за значителна част от европейските популации на големи хищници. Обаче тези гори се намират под натиск през последните години на преход към пазарна икономика в двете страни и политиката за връщане на земята, които направиха горите уязвими на пазара. За сега се полагат слаби местни усилия за устойчив добив на дървесина, а сертификацията навлиза бавно. Въпреки това и двете правителства наскоро поеха важни ангажменти за сертифициране на обществените гори. През 2005г. румънското правителство се ангажира да сертифицира всички държавни гори. България последва примера ѝ през 2006г., когато се ангажира със сертифициране на 30% от държавните си гори за следващите пет години. През последните няколко години започна и сертификация на частни гори като резултат от дейността на регионалната програма на WWF.

Представянето на концепцията за ГВКС в тези държави, предприето от съвместните горски проекти на WWF и IKEA, отбеляза промяна в тясно пазарно ориентираните перспективи за горските стойности, които са преобладавали в двете страни. Във всеки случай процеса бе дълъг, базиран на консултации и обществен диалог с обществения и частен сектор. Бяха формирани национални работни групи, които да адаптират ръководството за ГВКС към местните условия и да го местват на терен в държавните и обществени гори. През 2005г. Националната горска администрация в Румъния използва ръководството за ГВКС, за да извърши първата си FSC сертификация, обхващайки един милион хектара държавни гори, а в същата година ГВКС ръководството за България също бе използвано при първата FSC сертификация на обществени и държавни гори. От тогава и двете национални ГВКС ръководства са използвани интензивно при различни случаи.

Прецизиране на методиката за определяне на ГВКС в Румъния

Румънското ръководство за ГВКС бе тествано на терен в Апусенските планини, в три различни държавни горски стопанства. Резултатите от теста показаха, че трябва да се направят някои промени в това число регулиране на праговете, които се използват за определяне на ГВКС. В някои тестови райони официално определените прагове дават възможност за определяне на над 60% от общата горска територия като ГВКС. Така за да се запази съвместимостта на ГВКС класификацията с прилежащите гори и онези с критично значение, праговете бяха вдигнати. Сега румънското ГВКС ръководство ще бъде предоставено за използване на национално ниво в горскостопанските практики.

Канализиране на работата свързана с ГВКС в България

Правителството на България официално прие националното ГВКС ръководство и го въведе като методология за биогеографско описание. Като такова ръководството ще бъде включено в националните стандарти за планиране на горско стопанските практики в България. Повече ценни гори ще имат полза от неговото постановяване и ще бъдат стопанисвани по отговорен начин. Ръководството се използва също така от UNDP, редица НПО и десетте национални парка в България за работата им свързана с биоразнообразието.

Сред шестте категории на високите консервационни стойности са горски територии, които изпълняват основни функции, като например пазване на вододели.

Навлизане в правителствената политика

Китай е главен участник на световния пазар на дървесина и е на второ място след САЩ по внос на горски продукти. Днес водещ вносител на индустриална обла дървесина, Китай изнася повторно голяма част от нея, все повече към чувствителните пазари с голямо търсене на отговорно добити дървесини продукти. В същото време Китай търси по-устойчиви начини за опазване на собствените си горски ресурси, за да подпомогне доставките за своята дървопреработвателна индустрия. Правителството представя широк кръг от защитни мерки за възстановяване функциите на гората в преексплоатирани територии и направи огромно усилие за определяне на „екологични гори“. Всичко това спомогна за мотивиране на държавните горски стопанства да кандидатстват за горска сертификация и предоставиха възможност за представяне на концепцията за ГВКС през 2002г. посредством горските проекти на WWF и IKEA. Серията ГВКС оценки проведени в Североизточен Китай и Централна Монголия осигуриха техническа подкрепа не само за първата в страната FSC сертификация, но също така за интегриране на концепцията за ГВКС в регионалната и национална горскостопанска политика. Тези ангажменти са резултат от по-голямата загриженост на китайското правителство относно необходимостта от устойчиво ползване на горските ресурси и желанието за подобряване репутацията на Китай като потребител и износител на горски продукти.

Определяне на ГВКС в държавните гори

Съвместните горски проекти на WWF и IKEA избраха две местни горски стопанства в Североизточен Китай за пилотни райони за въвеждане на устойчиви горскостопански техники. Това включва определяне и оценка на ГВКС в 420,000 хектара гори управлявани от двете стопанства. Тази дейност включи картиране на ГВКС като земи, които трябва да се оставят като природни резервати, територии в които сечта трябва да се забрани и територии с важни находища на Корейски бор. Също така благодарение на тези две горски дирекции се постигна първата сертификация по FSC на държавни гори в Китай. След участието им в тази

дейност, двете регионални управления възприеха концепцията за ГВКС. Горското стопанство Jilin включи определянето на ГВКС в своя пет годишен план за горско стопанисване, а в провинция Heilongjiang, концепцията за ГВКС ще бъде интегрирана в регионалния стандарт за определяне на гори, които са от голямо екологично значение. Покрай тази ГВКС дейност, съвместните горски проекти на WWF и IKEA спомагат също за определяне потенциала от ГВКС на ландшафтно и регионално ниво в Североизточен Китай и Вътрешна Монголия.

Повишаване размера на ГВКС

През 2006 г., Китайската държавна горска администрация включи концепцията за ГВКС в националните ръководства за устойчиво горскостопанско планиране. Това означава, че територии определени като ГВКС ще се приемат за приоритетни територии за устойчиво управление или опазване. Тези ръководства ще бъдат разпространени във всички провинции в Китай за приложение от местните власти или горски стопанства. Това е един от най-важните напредъци по света свързани с внедряване на ГВКС в националното законодателство.

Молещи се са издълбали молитви в скалите в Природен парк Baimehueshan, Китай. Гори със свещени обекти имат висока консервационна стойност.

Колумбия: ВКС територии и палмово масло

■ Колумбия е един от най-големите производители на палмово масло на американския континент. 3,5 милиона ха от територията на страната е оценена като подходяща за производство на палмово масло и националната асоциация на производителите на палмово масло, Fedepalma, цели да повиши покритието до 2 милиона ха до 2020г. Някои от териториите определени от Fedepalma като подходящи включват два от приоритетните

екорегиона за WWF Колумбия: Басейна на р. Ориноко и част от екорегiona Чосо. Чосо е световно признат като консервационен обект с голямо значение и територия с високо ниво на ендемизъм, докато басейна на Ориноко е една от най-биологично и хидроложки разнообразните територии на планетата.

WWF работи със сектора произвеждащ палмово масло в Колумбия от близо три години, за да подкрепи гаранциите, че настоящото и бъдещо отглеждане на тази култура е в съответствие с консервационното и устойчиво ползване на биоразнообразието в региона. Като част от тази дейност, WWF съдейства за определяне на територии с висока консервационна стойност в екорегionите Ориноко и Чосо, за да подкрепи пространственото планиране на плантациите за палмово масло и регионалното зонироване и планиране на земеползването.

Бяха сформирани работна група и техническа група за производство на палмово масло, за да помогнат

при определянето на територии с висока консервационна стойност. В екорегiona Чосо вече са картирани ВКС 1,2,3 и 4, докато за Ориноко, бяха изготвени карти на ВКС 1 и 2 и прогнози за производството на палмово масло. Тези резултати бяха обявени на местните общности и картирани главните социални и културни стойности, ВКС 5 и 6 с помощта на тези общности. През следващите няколко години WWF планира да помогне с документацията и картирането на територии с висока консервационна стойност в територии притежаващи голям потенциал за производство на палмово масло и създаде план за намаляване или отстраняване влиянието върху биоразнообразието при производството на палмово масло. WWF планира също така да поощрява ползването на ВКС от ключови правителствени министерства в стратегическата екологична оценка на национално ниво в сектора за производство на палмово масло и регионалното планиране на земеползването.

Боливия, Виетнам и Малайзия: ГВКС начало

■ В края на 2004 г. в Боливия бе изготвено национално ръководство за ГВКС за тропически гори. Създадена бе от доброволна боливийска комисия по горска сертификация в сътрудничество с редица експерти и заинтересовани лица, ръководството бе разпространено до различни сертифицирани по FSC дейности и други горски заинтересовани лица. В момента Боливия притежава най-голямата сертифицирана по

FSC тропическа гора в света.

Подобен подход бе възприет във Виетнам, където бе създаден първия работен вариант на ръководство за ГВКС на експертен семинар в края на 2004г. Това ръководство бе тествано на терен

в две различни държавни горски стопанства през 2005г. и 2006г. за определяне на екологичните и социални стойности. Тези два теста показаха редица начини, по които ръководството може да се подобри и прецизира. Те също така показаха необходимостта от оказване на помощ за държавните горски стопанства да създават ефективни мерки за защита на откритите на тяхна територия стойности.

В Малайзия бяха извършени няколко изолирани една от друга дейности свързани с ГВКС от 2003г. на сам, въпреки че възприемането на концепцията все още е в начален етап. Първоначални ГВКС оценки бяха извършени в няколко горски резервата и територии с горски култури от WWF Малайзия, държавното управление по горите и отделни компании. Например сертифицираната по FSC компания Golden Норе, притежаваща горски култури, извърши ГВКС оценки в две свои територии на п-в Малайзия, фокусирайки се върху ВКС1. Оценките установиха геостроителни територии, които могат да бъдат определени като убежища за дивата природа. Тези територии, въпреки че са малки, са важни убежища за мигриращите птици. Междувременно WWF Малайзия подпомага създаването на

Португалия: съхраняване на традициите

■ Концепцията за ГВКС бе използвана за опазване на португалските традиционни гори от корков дъб. Тези гори са важни биогеографски райони, важен източник на поминък за местното население и осигуряват екологични услуги, като защита на водоеми и места за отдих. Въпреки това пагубната политика, слобото горско управление и промени на корковия пазар доведоха до намаляване на тези дребни екосистеми. През 2004г. пилотен проект за първата сертификация на гора от корков дъб в Португалия бе катализатор за класифициране на ВКС в корковите гори в страната. Почти 1,000 ха коркови гори са вече FSC сертифицирани. Навсякъде в Португалия бяха създадени ръководства за стопанисване на ГВКС и започнаха възстановителни дейности в засегнатите от пожари ландшафти, които притежават ГВКС.

Япония: ангажираност с хартията

■ The Ricoh Group компания за офис обзавеждане, създадена в Япония, получи световно признание за силната си ангажираност с устойчивото развитие. През 2003г. The Ricoh Group създадоха екологични стандарти за хартиени продукти с цел опазване на „горите от висока консервационна стойност“. Този термин, дефиниран от The Ricoh Group с помощта на НПО се доближава много до концепцията за ГВКС. Ricoh помолиха доставчиците да спазват тези стандарти както за техните продукти така и за корпоративните им дейности.

За да оценяват изпълнението на стандартите The Ricoh Group използват не само събирана от тях самите информация, а и допълнителна информация предоставена им от избрани от тях трети страни.

Кавказ: междудържавни ГВКС

■ През 2003 – 2004г. World Bank/WWF Alliance ръководи трансграничен ГВКС проект в Североизточна Турция и Югоизточна Грузия. Главна цел на работата бе да се демонстрира зонирание на горите за опазване и комерсиално/обществено ползване в този приоритетен ландшафт на Colchic гори. Важна дейност бе подготовката на регионални критерии и индикатори за ГВКС в близко сътрудничество с експерти и заинтересовани лица от Грузия и Турция.

След това се извърши картиране на ГВКС за 83,000 ха пилотна територия и бяха изготвени препоръ-

ки за управление на определените 31,500 ха ГВКС. ГВКС карти и данни бяха предоставени след това на властите в Грузия в подкрепа на тяхната работа по описание на горите.

Гана: подкрепа за първата FSC сертификация

■ WWF и Proforest подкрепиха старта на ГВКС дейности в Гана. През 2006г. двете организации заедно направиха първия национален форум за ГВКС, на който се дискутира значението на концепцията за Гана. Той бе последван от семинар с различни заинтересовани лица, на който се формулираха насоки за ГВКС съобразени с условията в Гана. Тези насоки представляват първото ръководство за ГВКС изготвено за Африканска държава. Сега компанията за дървесина и шперплат, Samartex, планира да ръководи първата ГВКС оценка в Гана. Samartex са се ангажирали да получат FSC сертификация до края на 2007г. и получават изключително голяма подкрепа от WWF в различни аспекти на сертификацията. Планираната ГВКС оценка ще е

важна не само от гледна точка подпомагане опазването на световно значимата флора и фауна на територията, понастоящем концесия на компанията, а също така и като пример за други компании в Гана, които искат да се сертифицират.

Балтийски Републики: НПО картираха една ВКС

■ През 2001г. две НПО - Birdlife Финландия и WWF Финландия – започваха двугодишен проект за определяне потенциалните биологично значими гори в Естония, Литва и Латвия. Проекта за картиране на балтийските гори (BFM) бе фокусиран основно върху ВКС1, т.е. значими концентрации на биогеографски стойности. Проучването използва налични източници на данни и установените 15 критерии за определяне на тези ценни гори. Тези критерии включват например малки или липсващи следи от човешка намеса и присъствие на големи популации от редки или застрашени зависими от гората видове като петнист орел или черен щъркел. Резултатите във формата на ГИС база данни и карти разкриха някои големи пропуски в мрежата на защитените територии в тези държави. В Латвия например само 8% от BFM гори бяха включени в защитените територии, а учудващо голяма част от съществуващите в страната гори включени в защите-

ни територии не отговаряха на BFM критерии. Тези резултати разкриха необходимостта от преоценка на мрежата от защитени местности и обръщане на по-голямо внимание върху опазване на биоразнообразието в горите за дърводобив. Горските карти бяха представени на семинари пред правителствените власти и горската индустрия в трите Балтийски държави.

Папуа Нова Гвинея: ГВКС оценка базирана в селата

■ През 2005г. бе извършена ГВКС оценка в село Danaigi, провинция Madang в Папуа Нова Гвинея, която проучи социалните и биологични високи консервационни стойности в гората стопанисвана посредством FSC сертифицирани горски обществени дейности. Както определянето на високи консервационни стойности, които да бъдат опазвани в рамките на горския план за управление на горско стопанство Danaigi, оценката също послужи като теренна проверка и принос на заинтересовани лица за ГВКС национално ръководство за Папуа Нова Гвинея. Местните жители участваха изцяло в двуседмичната оценка и обясниха ползването им на растения и животни, техните традиционни и настоящи начини за събиране и лов, и идеите им за бъдещо опазване на

важни за тях видове. Установено бе, че гората притежава много ВКС като домове на свещени духове, източници на чиста питейна вода и местообитания за много ендемични и застрашени птици и бозайници. Дърводобивната компания Danaigi оказва възможно най-малко влияние използвайки една „подвижна“ дъркорезница за преработка на около 150м бичен материал на година от 10,000 ха гора, която стопанисват. Докато съседното село продало своята стояща дървесина на по-голяма дърводобивна компания, екипът провеждащ оценката открил, че общественото горско стопанисване е по-добра възможност за дългосрочно икономическо развитие, опазване на собствеността и поддръжане на ГВКС в Папуа Нова Гвинея.

Вие може да се включите в
ресурсната ВКС мрежа като:

- станете член
- се присъедините към група за дискусии
- се регистрирате като практикуващ
- предоставите кратко описание на ВКС проект за интернет страницата
- станете доброволен регионален партньор

За повече информация посетете
www.hcvnetwork.org

Две от главните предизвикателства пред бъдещо развитие на концепцията за ГВКС са:

■ **съдействие за споделяне опыта и информацията между различните групи и лица работещи по въпросите на ГВКС; и**

■ **гаранция, че концепцията за ГВКС е напълно разбрана и приложена.**

За да се подпомогне осъществяването на тези предизвикателства, бе формирана ресурсната ВКС мрежа през 2005г., с първоначално финансиране от WWF/World Bank Alliance, IKEA и Tetra Pak. Консултантската компания, Proforest, бе упълномощена да подпомогне мрежата и да създаде интернет страница (www.hcvnetwork.org) като място за информация и техническа помощ за ВКС дейности.

Мрежата бе създадена от консултативна група включваща Forest Ethics, Forest Peoples Programme, FSC, Greenpeace, ITTO, IUCN, Mondi, Tetra Pak, TNC, National Experimental University of Guayana (Venezuela), WBCSD, World Bank и WWF. Базирана на обширни и явни консултации с много различни заинтересовани лица, мрежата прие устав през Октомври 2006г., който поставя основните концепции и водещи принципи на ресурсната ВКС мрежа.

Мисията на мрежата е да „поддържа и подобрява критичните социални и екологични стойности на гората и другите екосистеми като част от отговорното земеползване и да повиши адаптираните за местните условия стопански стратегии, чрез създаване и прилагане подхода на високите консервационни стойности (ВКС)“.

Структурата на мрежата включва: Управителен съвет за контрол; Секретариат за основно подпомагане; Регионални партньори за представяне на местно ниво и Дискусионни групи и работни

групи, които се занимават със специфични проблеми.

Информацията и ресурсите на мрежата и участието в дейности като обучение и формиране на капацитет или Дискусионни групи са отворени за всички. Директното участие в създаване дейности на мрежата като членство в Управителния съвет или работните групи, създаване на ВКС подход и разрешаване на конфликти е отворено за онези, които са регистрирани като участници и са приели устава на мрежата. В своите ръководни принципи устава посочва съгласуваните определения за горски територии с високи консервационни стойности и съгласувани процедури и методи за провеждане на ВКС оценки. Това обхваща подход, който е:

■ **базиран на познания включващи цялата свързана по темата научна информация и местно знание;**

■ **масовост и всеобхватност; и**

■ **откритост и прозрачност при проверка на оценката от трета независима страна и съобщаване на резултатите пред обществото;**

Допълнителен компонент към ръководните принципи на указа е предпазна рамка за прилагане концепцията за ВКС извън контекста на FSC сертификацията. Тази рамка включва наблягане върху следните въпроси: законност, собственост, права на ползване, упълномощени процедури и гаранции свързани с опазването.

Бъдеще на концепцията за ГВКС

Каква е вероятната посока за развитие на концепцията за ГВКС в бъдеще и как може тя да се укрепи, за да играе важна и значима роля в опазването и устойчивото ползване на горските ресурси в полза за хората и природата?

От сегашните тенденции за развитие и разрастване на концепцията може да се направи прогноза, че следните подобрения са по-вероятни да се случат или станат по-забележими:

Включване на по-широк кръг от заинтересовани групи: обхвата на приложенията на ГВКС се разширява значително и много различни групи заинтересовани лица работят в сектори, които могат да бъдат включени в приложението на концепцията.

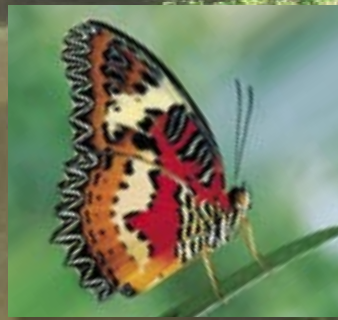
Разрастване към други екосистеми: тъй като дейността по ГВКС е част от горския сектор, концепцията по-скоро ще бъде трансформирана от Гори с висока консервационна стойност в Територии с висока консервационна стойност – ТВКС. Това вече започна да се случва, например при настоящата дейност на Argentine Wildlife Foundation за определяне и картиране на територии с ценни пасища в Южна Америка.

Гаранции за запазване на съгласуваност: при все повече и по-вече ГВКС дейност извършвана извън контекста на горската сертификация (където съществуват ясни указания за това как да се оценят и стопанисват ГВКС) ще са необходими усилия за гарантиране, че тези не сертифицирани приложения изцяло отразяват ключовите социални и екологични проблеми като основен принцип.

Подобряване на методологиите: на база на ГВКС ръководство и опита получен при прилагането на ГВКС по света ще се формулират нови и по-строги методологии за оценка, стопанисване и мониторинг на ГВКС – и по-широко на ТВКС.

Укрепване на мрежата: Мрежата от ВКС вече доказва ценността си като събра заинтересованите и въввлечени в ГВКС дейност. Мрежата е формирана, за да играе все по-голяма роля при споделянето на знание и дискутиране сред занимаващите се с ВКС и други заинтересовани лица относно обхвата на приоритетните проблеми.

Често задавани въпроси

Как се вписва концепцията за ГВКС в другите инициативи?

Определянето и оценката на ГВКС не изисква нови механизми или технологии, а по-скоро ползва съществуващата информация от други оценки и картирания.

ГВКС оценките могат да предоставят на правителствата ценни резултати, които да им помогнат в изпълнение на поетите от тях ангажменти свързани с гората и околната среда, като развитие на национална горска програма, определяне на Натура 2000 обекти в Европа и приложение на екосистемния подход в опазването на биологичното разнообразие.

Дали ГВКС е защитена територия?

Не, не е задължително. Много от определените като ГВКС гори се намират извън мрежата от защитени територии (ЗТ). Отделянето на горска територия като ГВКС не означава автоматично, че тя трябва да бъде ЗТ. Много ГВКС продължават да бъдат обекти на промишлен добив, според режимите за стопанисване препоръчани след ГВКС оценката. Други може да бъдат оставени като територии част от дърводобивни концесии, в които не се извършва сеч.

Искаме ли да създадем нови защитени територии?

Целта на концепцията за ГВКС не е да създаде нови защитени територии. ГВКС оценките по-скоро могат да помогнат за оценка на съществуващото покритие от ЗТ на територията, за да се види дали те включват всички съществуващи критични консервационни стойности. Използването на концепцията за ГВКС може да помогне за определяне на пропуските в ЗТ покритие и предложи вероятни промени в системата за ЗТ.

Колко време отнема ГВКС оценка?

Типичната ГВКС оценка отнема няколко месеца за подготовка и планиране, следвана от месец и нещо за теренна дейност и още няколко месеца за анализ, дискусия и формулиране на препоръки. Консултационната със заинтересовани лица – важен елемент на всяка ГВКС оценка – може да отнеме значително време и това трябва да се има в предвид при планиране на работния план.

Колко ще струва? Кой ще го плати?

Разходите по ГВКС оценката покриват включване на различни групи заинтересовани лица в отделните етапи (семинари, консултации и т.н.) от процеса на оценяване; наемане на външни експерти и/или обучаване на местен екип, които да работят по екологичните и социални аспекти в процеса; и ако е необходимо формулиране на подходящи за местните условия критерии и индикатори за оценка на ВКС. В някои случаи има външна помощ, която покрива някои от външните разходи, но организацията/компанията възложила оценката вероятно ще трябва да се ангажира с по-голяма част от покриване на бюджета.

Как може да избегнем припокриващ предпазен механизъм, като класифицираме всички гори в региона като ГВКС?

Това може да бъде избегнато със създаване на национално (или регионално) ГВКС ръководство от екип от уважавани експерти по явен начин. Ръководството трябва да определи строги и реалистични прагове за всяка от ВКС, за да гарантира, че тези стойности са наистина критични.

Обратно, как може да избегнем много повърхностни приложения на концепцията за ГВКС, които просто да оправдаят превръщането на горите в групи вид земяползване?

Това става чрез формиране на екип, който ще води ГВКС оценките, което е от огромно значение. Членовете на екипа трябва да бъдат високо квалифицирани и независими експерти, които могат да защитят резултатите си със строги научни доказателства. Отново процесът трябва да е явен, така че горските собственици/стопани да могат да поемат отговорността за изпълнение на препоръките за стопанисване гадени от екипа проверители.

„Стопанските дейности в горите с висока консервационна стойност трябва да поддържат или подобряват характеристиките, които определят тези гори.

Решенията свързани с гори с висока консервационна стойност трябва винаги да се взимат от гледна точка контекста на предпазния механизъм”

WWF е една от най-големите и опитни независими екологични организации, с почти 5 милиона поддръжници и световна мрежа от представителства в над 100 държави.

Мисията на WWF е да спре влошаването на околната среда на планетата, за да може в бъдеще хората да живеят в хармония с природата. Това може да се постигне, чрез:

- запазване на биологичното разнообразие
- устойчивото използване на възобновими природни ресурси
- намаляване на замърсяването и разхищаващата консумация.

for a living planet

СНИМКИ

© WWF-Canon: André Bärtschi, Andreas Beckmann, Olivier Van Bogaert, Homo ambiens/R.Isotti-A.Cambone, Alain Compost, Nigel Dickinson, Mark Edwards, Diego M. Garces, Michel Gunther, M Ridha Hakim, Martin Harvey, Ramy Inocencio, Hartmut Jungius, Volker Kess, Zig Koch, John MacKinnon, John E. Newby, Edward Parker, Fritz Pölking, Mauri Rautkari, Sebastian Rich, N.C. Turner, Anton Voraue, Brent Storton/Getty Images, WWF-UK

От мрежата и групи източници:
© Image from BigStockPhoto.com:
Effner Heinz and Raymond Kasprzak, HCV Resource Network, Alberta-Pacific Forest Industries Inc, Boris Jenka

© WWF International 2007

Автори
Jennifer Rietbergen-McCracken
with Gerald Steinlegger
and Chng Soh Koon

С благодарности към всички, които гопрнесоха за създаване на тази брошура:
Fitrian Ardiansyah, Abraham Baffoe, Zhivko Bogdanov, Daniel Chong, Peter Dam, Ke Dong, Sander van den Ende, Nilofer Ghaffar, Mutai Hashimoto, Tony Iacobelli, Harri Karjalainen, Ian Kosasih, Elena Kulikova, Andrey Kushlin, Martha Lucy Mondragon, Henry Moreno, Ruth Nussbaum, Iliia Osepashvili, Duncan Pollard, Bella Roscher, Luis Neves Silva, Erika Stanciu, Christopher Stewart, Cesar Freddy Suárez, Rodney Taylor, Uan Le Cong, Wang Xiangyi, Ivy Wong, Tatyana Yanitskaya.

Географските райони дадени тук не показват по никакъв начин отношение на WWF относно законния статут на нито една от страните, териториите или областите или относно териториални деления и граници.

Художествено оформление Wassmer Graphic Design, Switzerland
on Cyclus paper (100% recycled fibre), using vegetable oil-based ink.

Forests For Life Programme
WWF International
Avenue du Mont-Blanc
1196 Gland
Switzerland
Tel. + 41 22 364 9111
Fax + 41 22 364 0640

www.panda.org/forests

WWF Дунавско – Карпатска
Програма България
Ул. "Цанко Церковски" 67 – А – 3
София 1421
България
Тел: + 359 2 9640546
Факс: + 964 2 9640545

www.panda.org/bg